

# РЕШЕНИЕ

№ 2252

София, 15.02.2013

## В ИМЕТО НА НАРОДА

**Върховният административен съд на Република България - Седмо отделение, в съдебно заседание на двадесет и девети януари две хиляди и тринадесета година в състав:**

**ПРЕДСЕДАТЕЛ: ВАНЯ АНЧЕВА**

**ЧЛЕНОВЕ: ПАВЛИНА НАЙДЕНОВА**

**ДАНИЕЛА МАВРОДИЕВА**

при секретар  
на прокурора

Анелия Станкова  
Мери Найденова

и с участието  
изслуша  
докладваното

от председателя **ВАНЯ АНЧЕВА**  
по адм. дело № 14322/2012. ☐

Производство по реда на чл. 208 и сл. Административнопроцесуалния кодекс (АПК).  
Образувано е по касационна жалба от Столичен Общински съвет (СтОС),  
представяван от председателя Елен Герджиков и касационна жалба от "Делев и Делев" ЕАД, със седалище и адрес на управление гр. София, бул. "Шипченски проход" № 46, бл. 43, представлявано от изпълнителния директор Десислав Делев, срещу решение № 4946 от 04.09.2012 г. по адм. дело № 6140/2011 г. на Административен съд - София град, с което е отменена разпоредбата на чл. 24, ал. 6 (изм. и доп. с Решение № 34 по Протокол № 98 от 25.01.2007 г.), в частта ѝ: "за обезвреждане на битови отпадъци в депа или други съоръжения" от Наредбата за определяне и администриране на местни такси и цени на услуги, предоставяни от Столична община (СтО), приета с Решение № 894 по Протокол № 93 от 23.11.2006 г. на СтОС, последно изм. и доп. с Решение № 313 по Протокол № 19/28.06.2012 г. на СтОС и е отхвърлена жалбата срещу останалата част на същата разпоредба.

Жалбоподателят - Столичен Общински съвет (СтОС), представляван от председателя Елен Герджиков, чрез упълномощените си процесуални представители навежда доводи, че решението е неправилно и незаконосъобразно, в частта с която частично е отменена разпоредбата на чл. 24, ал. 6 от Наредбата за определяне и администриране на местни такси и цени на услуги, предоставяни от СтО, а именно текстът: "за обезвреждане на битови отпадъци в депа или други съоръжения". Искане се реши да бъде отменено в обжалваната му част, ведно със законните последици от това и спорът да бъде решен по същество. Претендира се присъждането на разноски.

Жалбоподателят - "Делев и Делев" ЕАД, чрез изпълнителния си директор, оспорва решението в частта, с която е отхвърлена жалбата му. Счита, че в тази му част съдебният акт е неправилен, поради допуснатото от решаващия съд нарушение на материалния закон. Искане се да бъде отменен изцяло текста на чл. 24, ал. 6 от Наредбата, приета с решение № 894 по протокол № 93 от 23.11.2006 г., последно изменена с решение № 313 по протокол № 19/28.06.2012 г. на СтОС.

Представителят на Върховната административна прокуратура дава заключение за

неоснователност на касационните жалби.

Върховният административен съд, констатира, че касационните жалби са подадени в законоустановения срок и от надлежни страни, поради което са процесуално допустими. Разгледани по същество и в пределите на проверката по чл. 218 АПК, същите са неоснователни.

С обжалваното решение първоинстанционният съд е отменил разпоредбата на чл. 24, ал. 6 от Наредбата за определяне и администриране на местни такси и цени на услуги, предоставяни от СтО, (изм. и доп. с Решение № 34 по Протокол № 98 от 25.01.2007 г.), в частта ѝ: "за обезвреждане на битови отпадъци в депа или други съоръжения", приета с Решение № 894 по Протокол № 93 от 23.11.2006 г. на СтОС, последно изм. и доп. с Решение № 313 по Протокол № 19/28.06.2012 г. на СтОС и е отхвърлил жалбата на "Делев и Делев" ЕАД срещу останалата част на разпоредбата на чл. 24, ал. 6.

За да постанови този резултат в частта, с която е отменил разпоредбата съдът е счел, че същата е приета в противоречие с материалния закон, т.к. необосновано е приложен реда за изчисляване на таксата за битови отпадъци по чл. 67, ал. 2 от Закона за местните данъци и такси (ЗМДТ), без да е установена обективна невъзможност за определянето ѝ по реда на чл. 67, ал. 1 ЗМДТ - според количеството битови отпадъци. Оспорената разпоредба на чл. 24, ал. 6 от Наредбата гласи, че "предприятията, сключили договори с фирми, извършващи услугата по сметосъбиране и сметоизвозване, дължат такса за обезвреждане на битови отпадъци в депа или други съоръжения и за поддържане чистотата на териториите за обществено ползване в размер, пропорционален в промили на отчетната стойност на имотите". "Отчетна стойност" по смисъла на Наредбата е "стойността при счетоводното завеждане на актива или обезценената/преоценената стойност на актива, когато е извършена оценка след първоначалното му счетоводно завеждане" - § 1, т. 4 от ДР на Наредбата.

В частта, с която е отхвърлил жалбата на "Делев и Делев" ЕАД съдът е приел, че разпоредбата относно определянето на дължимата такса за поддържане чистотата на териториите за обществено ползване в размер, пропорционален в промили на отчетната стойност на имотите, не противоречи на закона. В чл. 67, ал. 4 ЗМДТ за тази услуга (дейност) изрично е установено изключение от общия способ по ал. 1 за определяне на размера на таксата според количеството на битовите отпадъци, като е без значение наличието или липсата на възможност за прилагането му.

Решението е валидно, допустимо и правилно.

С нормата на чл. 141, ал. 3 от Конституцията на Република България е предвидено правомощие на общинските съвети да определят размера на местните такси, по ред установен със закон. В разпоредбата на чл. 8, ал. 1 ЗМДТ е регламентирано правото на общинските съвети да издават наредби, с които да уреждат съобразно нормативните актове от по-висока степен, неуредени от тях обществени отношения с местно значение.

Съгласно чл. 62 ЗМДТ такса за битови отпадъци се заплаща за услугите по събирането, извозването и обезвреждането в депа или други съоръжения на битовите отпадъци, както и за поддържането на чистотата на териториите за обществено ползване в населените места, като размера на таксата се определя по реда на чл. 66 ЗМДТ за всяка услуга поотделно - сметосъбиране и сметоизвозване; обезвреждане на битовите отпадъци в депа или други съоръжения; чистотата на териториите за обществено ползване.

Според чл. 67, ал. 1 ЗМДТ размерът на таксата се определя в левове според количеството на битовите отпадъци, а когато не може да се установи количеството на битовите отпадъци, се определя по реда на ал. 2 - в левове на ползвател или

пропорционално върху основа, определена от общинския съвет. От съдържанието на цитираните текстове на чл. 67, ал. 1 и ал. 2 ЗМДТ се налага извода, че е установена поредност при прилагането на двата способа за определяне на размера на таксата битови отпадъци. Първият способ, който е регламентиран в ал. 1 е определяне на размера според количеството на битовите отпадъци и само при невъзможност за прилагането му следва да намери приложение ал. 2, според която размерът на таксата се определя в левове на ползвател или пропорционално върху основа, определена от общинския съвет.

Способите по ал. 1 и ал. 2 за определяне размера на таксата за битови отпадъци не се прилагат алтернативно, а се прилагат при условията на евентуалност - в посочената в закона последователност. На общинския съвет не е предоставена възможност за преценка кой от способите за определяне на размера на таксата да приложи (този по ал. 1 или някой от предвидените по ал. 2) при регламентиране на реда за определяне на таксата и затова общинският съвет в случая не действа при условията на оперативна самостоятелност. Следва да се отбележи, че двата способа по ал. 2 - на ползвател или върху основа, определена от общинския съвет, са предвидени в условията на алтернативност помежду си, но до тяхното прилагане може да се стигне само при невъзможност за прилагане на способа по ал. 1.

След като в закона е регламентирано, че размерът на таксата за битови отпадъци може да се определи по реда на чл. 67, ал. 2 ЗМДТ само, когато не може да се установи количеството на битовите отпадъци по ал. 1, то е необходимо при приемането на решението по чл. 66, ал. 1 ЗМДТ да бъде обосновано наличието на основания за прилагане на реда по чл. 67, ал. 2 ЗМДТ, т.е. да се обоснове обективната невъзможност да се приложи реда по чл. 67, ал. 1 ЗМДТ, за което общинският съвет следва да изложи фактически основания и мотиви. В конкретния случай не са изложени мотиви относно невъзможността за определяне на размера на таксата за битови отпадъци по реда на чл. 67, ал. 1 ЗМДТ. Определянето и администрирането на местните такси и в частност на таксата за битови отпадъци е предоставено на общинския съвет съгласно разпоредбите на чл. 9 ЗМДТ и чл. 66, ал. 1 ЗМДТ, който приема наредба за определянето и администрирането на местните такси и цени на услуги. Таксата за битови отпадъци се определя в годишен размер за всяко населено място, въз основа на одобрена план – сметка за разходите за всяка дейност, включваща разходите, посочени в чл. 66, ал. 1, т. 1 - 4 ЗМДТ. След като е регламентирано в закона, че размерът на таксата за битови отпадъци може да се определи по реда на чл. 67, ал. 2 ЗМДТ, само когато не може да се установи количеството на битовите отпадъци по ал. 1, то е необходимо при приемането на наредбата по чл. 9 ЗМДТ, вр. чл. 66, ал. 1 ЗМДТ да бъде обосновано наличието на основания за прилагане на реда по чл. 67, ал. 2 ЗМДТ, т.е. невъзможността да се приложи чл. 67, ал. 1 ЗМДТ.

При данните по делото първоинстанционният съд е направил вярно заключение, че липсват мотиви при приемането на самата Наредба, като такива не се съдържат и в предложението на вносителя - доклад вх. № 93-00-311/04.09.2006 г. В приложената преписка липсва обосновка относно обективната невъзможност за определяне на таксата според количеството на битовите отпадъци. СтОС е бил длъжен да изложи нарочни мотиви защо не прилага основния способ за определяне на таксата за битови отпадъци, така както е регламентиран в чл. 67, ал. 1 ЗМДТ, а вместо това прилага един от способите, които са допустими само, когато е невъзможно да се определи количеството на отпадъците. СтОбС няма възможност за свободен избор в прилагания способ за определяне на таксата, т.к издава подзаконов нормативен акт въз основа на законовата делегация на чл. 9 ЗМДТ, поради което е обвързан от определените с този закон рамки, в които може да регламентира съответните

обществени отношения. В случая се касае за нормативно установена необходимост от обосноваване приложението на евентуално приложим способ за регламентиране, вместо способ, посочен като първи по реда на прилагане. Ето защо необходимостта от мотивиране на оспорения текст от Наредбата в случая произтича и от факта, че с него е игнорирано законово предписание.

От друга страна, съдържанието на разпоредбите на чл. 24, ал. 2, ал. 3 и ал. 4 от Наредбата налага извода, че задължително условие за издаването на заповед от кмета на СтО за допускането на пряко договаряне е представянето на нотариално заверен препис от договор за извършване на услугата по сметосъбиране и сметоизвозване на битови отпадъци, в който са посочени местонахождението и вида на имота, количеството на битовите отпадъци, честота на сметоизвозване, цената на услугата, както и срок на действие - една календарна година. Непредставянето на договор, съответно - липсата на задължителен реквизит в него, какъвто е количеството на битовите отпадъци поражда правомощието на кмета на СтО, при условията на обвързана компетентност, да откаже да издаде заповед за допускане на пряко договаряне, като в този случай предприятията заплащат такса за битови отпадъци по реда на чл. 26 от Наредбата. При това положение решаващият съд обосновава е приел за неоснователно възражението на СтОС, подробно аргументирано и в касационната фаза на производството, че общината може да установява количеството генерирани отпадъци само, когато предоставя услугата по събирането и извозването им, но не и в случаите, когато последната се извършва при условията на пряко договаряне.

С оглед изложеното, правилен е крайният правен извод на решаващия съд, че оспорената разпоредба, в частта ѝ относно определянето на дължимата от предприятията, сключили договори с фирми, извършващи услугата по сметосъбиране и сметоизвозване, такса за обезвреждане на битови отпадъци в депа или други съоръжения в размер, пропорционален в промили на отчетната стойност на имотите, противоречи на чл. 67, ал. 1 и ал. 2 ЗМДТ, както и на принципа по чл. 8, т. 3 ЗМДТ - за постигане на по-голяма справедливост при определяне и заплащане на местните такси.

В останалата ѝ част, относно определянето на дължимата такса за поддържане на териториите за обществено ползване в размер, пропорционален в промили на отчетната стойност на имотите, разпоредбата не противоречи на закона. По отношение на този вид услуга, дължимостта на таксата се предопределя от два кумулативни елемента - принадлежността на имота към територията на съответното населено място и предоставяне на услугата по поддържане чистотата на териториите за обществено ползване в населеното място. В чл. 67, ал. 4 ЗМДТ за тази услуга (действие), изрично е установено изключение от общия способ по ал. 1 за определяне на размера на таксата според количеството на битовите отпадъци, като е без значение наличието или липсата на възможност за прилагането му. Като изключва общия способ, законната разпоредба на чл. 67, ал. 4 ЗМДТ конкретно регламентира правото на общинския съвет, при условията на алтернативност, да избере един от двата посочени способа - на ползвател или пропорционално върху основа, определена от него. Определената от СтОС основа (отчетната стойност на имотите) в случая е в съответствие с правомощието му за преценка при оперативна самостоятелност (Арг.: чл. 169 АПК).

Пропорционалното определяне на такса битови отпадъци е един от установените в ЗМДТ способности, а съответствието на размера на таксата с разходите по предоставяне на услугите е гарантирано от чл. 66, ал. 1 ЗМДТ, съгласно който общинските съвети ежегодно следва да определят размера на таксата въз основа на разходите, залегнали в одобрена план - сметка, необходими за сметосъбиране и сметоизвозване,

обезвреждане на битовите отпадъци в депа или други съоръжения и поддържане чистота на териториите за обществено ползване. В този смисъл е налице и разходооправданост на такса битови отпадъци, защото описаният механизъм е основна гаранция за спазване на установения в чл. 7, ал. 1 ЗМДТ принцип за съответствие на размера на местните такси с разходите, необходими за предоставяне на услугите. Ако съгласно законовите изисквания, общинският съвет до 31 декември на предходната година не разчете необходимите средства за дейностите по чл. 66 ЗМДТ и не е определил размера на таксата за битови отпадъци, ще се приложи разпоредбата на чл. 66, ал. 3 ЗМДТ. Следователно, възприетото разрешение е обвързано със задължението на общинските съвети да приемат план-сметка за дейностите си по чл. 66, ал. 1 ЗМДТ и размера на такса битови отпадъци до края на предходната година, която план-сметка заляга и в бюджета на общината за следващата година. Тази такса няма характер на скрит имуществен данък, предвид възмездния ѝ характер и предвидените в чл. 71 ЗМДТ хипотези, когато, за разлика от данъка върху недвижимото имущество, същата не се дължи.

С оглед изложеното, постановеното от първоинстанционния съд решение е правилно, не страда от релевираните в касационните жалби пороци и следва да бъде оставено в сила.

При този изход на делото разноски не следва да се присъждат.

Водим от горното и на основание чл. 221, ал. 2, предл. 1-во АПК, Върховният административен съд, седмо отделение

## **РЕШИ:**

**ОСТАВЯ В СИЛА** решение № 4946 от 04.09.2012 г. по адм. дело № 6140/2011 г. по описа на Административен съд - София - град.  
Решението е окончателно.

**Вярно с оригинала,  
секретар:**

**ПРЕДСЕДАТЕЛ:**/п/ Ваня Анчева

**ЧЛЕНОВЕ:**/п/ Павлина Найденова

/п/ Даниела Мавродиева

В.А.